

**ESPURNES
BARROQUES**

MÚSICA I
EXPERIÈNCIES
AL TERRITORI
BARROC

Les Sonates per a violí i clave de Bach (I)

ADRIANA ALCAIDE i ANA M. KRAJNC

Diumenge 1 de juny del 2025, 11:30h.

Santa Fe de **Valldeperes**
NAVÀS (BAGES)

Valora'ns

LA TEVA OPINIÓ ENS AJUDA A MILLORAR

Escaneja aquest codi QR
i valora els concerts
d'Espurnes Barroques!

Fes-te amic i consulta la resta de
programació d'Espurnes Barroques!

www.espurnesbarroques.cat

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Sonata n. 2 en La Major, BWV 1015

- I. Dolce
- II. Allegro
- III. Andante un poco Presto
- IV. Presto

Sonata n. 1 en Si menor, BWV 1014

- I. Adagio
- II. Allegro
- III. Andante
- IV. Allegro

Sonata n. 3 en Mi Major, BWV 1016

- I. Adagio
- II. Allegro
- III. Adagio ma non tanto
- IV. Allegro

Notes al programa

Les joies són una constant a totes les cultures humanes. Diademes, penjolls o arracades; objectes rituals, amulets o símbols identitaris; anells o collarets. Sovint fetes de materials preciosos i escassos per demostrar poder, riquesa o contacte amb la divinitat, en molts d'altres casos s'escullen matèries menys nobles com os, fusta, o banya. El valor d'una joia, doncs, no rau en el material de què està feta sinó en el valor que li donen les persones que la consideren joia. Les petxines, la pedra, l'argila o les plomes poden arribar a ser tan valuoses com la plata, el diamant o l'or, perquè cada comunitat humana ha sabut mirar al seu voltant i reconèixer la virtut dels elements que l'envolten. La saviesa en la mirada va acompanyada també d'una saviesa en la manipulació, en la manufactura, en la filigrana i en l'embelliment; en el treball que se'n fa, del material, en la voluntat de fer que allò sigui preciós.

Aquest saber mirar i saber manipular és el que Johann Sebastian Bach va posar en pràctica quan va compondre les sonates que conformen el programa del concert d'avui. Habitualment les sonates barroques per un instrument sol s'acompanyaven d'un baix continu —violoncel, viola de gamba, clavicèmbal, orgue, etc. — i se n'escribia només la base harmònica, deixant llibertat a l'interpret per desplegar-la al seu gust. Però a les *Sonates per a violí i clavicèmbal obligat BWV 1014-1019*, Bach hi especifica pràcticament tota la part del teclat, i posa en peu d'igualtat un instrument que acostumava a ser d'acompanyament, el clavicèmbal, amb el violí. Com s'especifica al títol, i així consta a la primera còpia manuscrita que se'n conserva, el clave és *obligat*, és protagonista. Bach va donar valor a un instrument “amagat”, un material que es donava per suposat, que sempre hi havia estat i que només esperava una mirada per fer-lo brillar. I una mà experta per donar-li forma, és clar.

S'estima que aquestes sonates van ser compostes entre 1720 i 1723, durant els últims anys que Bach va passar a Köthen com a mestre de capella al servei del príncep Leopold. El compositor és un pioner d'aquest format que equipara el teclat a l'instrument fins ara solista i el fa obligat, format que era una novetat a la dècada de 1720 i que tindria un gran ressò des d'aleshores fins avui en dia. Es tracta de sonates que són trios perquè tenen tres veus i alhora són duos perquè les interpreten només dos instruments.

Les tres sonates que sentirem avui consten de quatre moviments i segueixen les convencions de la *sonata da chiesa*, amb un primer moviment lent, seguit d'un de ràpid, que precedeix un altre de lent abans d'acabar amb l'*allegro* final que sovint té un caràcter festiu i de dansa. Els moviments ràpids acostumen a tenir forma de fuga, mentre que els moviments lents destaquen per la seva gran diversitat: viatgen per tots els estils barrocs, des de suites de dansa, àries, cantates o concerts. Sovint en aquests moviments lents la mà esquerra del clavicèmbal no és una veu amb textura pròpia sinó que fa la funció de baix continu.

Totes aquestes particularitats van fer que durant algun temps s'intentés buscar l'origen d'aquestes sonates en arranjaments de trio sonates per dos instruments i baix continu ja existents, però s'ha acabat descartant aquesta teoria per dos motius: el primer és la falta de documentació que ho recolzi, i el segon és la pròpia arquitectura compositiva que les configura. Bach defuig la idea simplista de l'estructura musical barroca basada en una melodia amb un acompanyament harmònic. Són les pròpies melodies que, de vegades anant de la mà i de vegades les unes contra les altres, construeixen l'harmonia, com la visió religiosa que el compositor tenia de la creació i del món: una gran unitat on tot està connectat, un gran paisatge musical complex i de vegades contradictori amb diferents colors emocionals superposats.

En definitiva, el programa d'avui ens brinda l'oportunitat de donar valor, de saber mirar i de saber escoltar la magnífica artesanía que Johann Sebastian Bach posa en marxa amb aquestes sonates partint d'un material tradicionalment secundari, el clavicèmbal. Un clavicèmbal enjoiat —qui s'enjoia és que se sent digne de portar bellesa— que ens proposa desplegar la nostra capacitat de sorprendre'ns com a oients i atorgar la consideració de joia al protagonisme que comparteix amb el violí.

Bertran Romero

Professor de secundària i llicenciat en Humanitats

Fitxa artística i biografies

Adriana Alcaide, *violí*

Ana Marija Krajnc, *clavicèmbal*

ADRIANA ALCAIDE

Nascuda a Barcelona, finalitza els estudis superiors a la mateixa ciutat amb màximes qualificacions. Interessada per la música antiga i, gràcies a una beca de la Generalitat durant quatre anys, realitza els estudis d'Interpretació Històrica i Violí Barroc al Koninklijk Conservatorium Den Haag (Holanda), rebent classes de mestres com Enrico Gatti, Pavlo Besnoziuk, Elizabeth Wallfisch, Ton Koopman, Christina Pluhar, Lucy van Dael, Ryo Terakado, Wilbert Hazelzet, Jaap ter Linden i Wieland Kuijken, entre d'altres.

És seleccionada per la European Baroque Orchestra (2000-2002), sota la batuta de Roy Goodman, Lars Ulrik Mortensen i Andrew Manze. Treballa regularment amb L'Arpegiata, Concerto Amsterdam, Berlin Baroque, Utrecht Baroque Consort, Al Ayre Español i Vespres d'Arnadí, sota la direcció de Christina Pluhar, Andrea Marcon, Giuliano Carmignola, Eduardo López Banzo, Monica Huggett...

Ha enregistrat CDs per a Harmonia Mundi, Naïve, K617 i Brilliant Classics, i ha actuat en escenaris tan emblemàtics com el Carnegie Hall de Nova York i el Wigmore Hall de Londres. L'any 2019 llança el seu primer CD en solitari, *Still Life*, fusionant música purament barroca amb improvisacions pròpies.

Creadora i concertino de Bach Collegium Barcelona, juntament amb Pau Jorquera, i de Symbiotic Ensemble, combina la música amb el treball escènic, així com la improvisació lliure. Actualment, és directora musical i intèrpret principal del projecte educatiu *Händel and Friends* de l'Auditori de Barcelona. Així mateix, col·labora assíduament amb la fortepianista Megumi Tanno i amb el grup de música tradicional japonesa Soubugen, amb qui realitza diverses gires pel Japó.

ANA MARIJA KRAJNC

Nascuda a Ljubljana, Ana Marija és clavecinista i organista, activa tant en el repertori solista com en el repertori de música de cambra. Inicia els seus estudis a l'Acadèmia Musical de Ljubljana amb Egon Mihajlović i Dalibor Miklavčič, i els continua a Milà amb Lorenzo Ghielmi. El 2022 obté el primer premi al Concurs Internacional de Clavicèmbal "Gianni Gambi" a Pesaro (Itàlia). Actualment, segueix estudis amb Andrea Marcon, Andrea Buccarella i Tobias Lindner a la Schola Cantorum de Basilea (Suïssa).

Música versàtil i curiosa, el seu repertori abasta des del segle XV fins al moment actual, amb especial atenció a la producció purament barroca dels segles XVII i XVIII. Els seus concerts són sempre acollits amb gran èxit, tant per la crítica com pel públic. A la tardor del 2023 apareix a *Una sera in discoteca*, en el programa de Radio3 dedicat especialment a artistes joves emergents.

Ha interpretat en nombrosos orgues històrics d'Itàlia, en concerts per a la Società del Quartetto di Milano, així com en recitals amb instruments històrics per a la Col·lecció Tagliavini al Museu de San Colombano de Bolonya. Paral·lelament, participa en la primera edició del Festival Internacional d'Orgue "Tirini Bonometti" a Rezzato, on interpreta un concert amb l'orgue històric Giuseppe Bonatti al Santuari de la Madonna di Valverde. L'agost passat va inaugurar i clausurar el Festival de Música Antiga Seviqç a Brežice, Eslovènia, interpretant la integral de les Sonates per a violí i *Cembalo Obbligato* de J. S. Bach, juntament amb Adriana Alcaide.

Tast gastronòmic

Eixarcolant - *eixarcolant.cat*

La Cabana d'en Geli - *restaurantlacabanadengeli.es*

Vins de Torre de Lluvià

(varietats recuperades per AMPANS i DO Pla de Bages) - *ampans.cat*

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura

Diputació
Barcelona

Diputació de Lleida
La força dels municipis

GOBIERNO
DE ESPAÑA

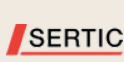
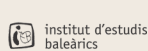
MINISTERIO
DE CULTURA

Amb la col·laboració especial de:

Sabadell
Fundació

Amb la col·laboració de:

Amb l'ajuda de:

Gestoria Mas Solsona SL · Instal·lacions AGE · Oli Migjorn · Alapont SA · Knauf · Solsona Experience · Oliva Torras · La Mare Cultural · Tèxtil Olius · Òptica Jané · Vidres Solsona · Fustes Jané · La Farga del Solsonès · Farmàcia Òptica Casas · Farmàcia M. Teresa Comas Riu · Ònnium Segarra · Koobin · Constructora de Solsona · Espar Sala · Fusteria Espiral · Gestoria Biols Forumgestió Assessors · Ganivets Pellarès · Carnisseria Solvi · La Salivera · Càmping La Ribera · Allotjaments El Miracle · Hotel El Monegal · Hotel Sant Roc · La Garriga de Castelladral · Urbi Apartments · MMPlats · Casa d'Espiritualitat del Miracle · El Firabar Acústic Barna · Associació d'Amics de Vergós Guerejat · Associació cultural Riubrogent · Associació Amics de Coaner Distribucions Feu · Cuadrench arquitectura

Productors:

Jordi Roca · Casa Dalmases · Cafès Gener · November Tea · Forn Coma · Celler Abadal · Torre Lluvià (DO Pla de Bages i AMPANS) · Col·lectiu Eixarcolant · Mel Solsonina · Casa Cacao · Parc de les Olors de Claret · Carquinyolis del Miracle Formateria Cal Pujolet · Mel de Su · El Rosal · Pàmies Vitae · Aromes de Montserrat · Trufats · Pla d'Abella · Celler Comalats Granja Godall · Casa Guspí · L'Aubagueta · Oli Migjorn · Sal de Cardona · Ous de Simats · Pastoret · La Garbiana · Xocolates Aynousé · Selecte Wine Store · Pastisseria El Príncep · Cellers Domenys · Vins Piteus · Comunitat marroquina de Guissona · L'Olivera · Pastisseria Cal Santa · Fidel Serra · Torrons Vicens · El Celler de Mura · La Cabana d'en Geli · Inés Rosales · Celler Collbaix-El Moli · Forn Pastisseria Camps · Restaurant Crisami · Celler Grau i Grau · Fruits secs Borges · Fruits secs Rius

Mitjans col·laboradors:

Espurnes Barroques és membre de:

